



1985-06-14

11.1211-1680-85

81-07

Rek + mb

Svenska Cellulosa AB  
851 88 SUNDSVALL

Bildande av Storbergets naturreservat, Sättna socken, Sundsvalls kommun

Administrativa data

|                        |                                                |
|------------------------|------------------------------------------------|
| Reservatets benämning: | Storbergets naturreservat                      |
| Kommun:                | Sundsvall                                      |
| Socken:                | Sättna                                         |
| Fastighet:             | Del av Västansjö 2:3 och 1:3                   |
| Markägare:             | Svenska Cellulosa AB                           |
| Lägesbeskrivning:      | Storbergets övre delar, 17 km<br>VNV Kovland   |
| Area:                  | 50 ha                                          |
| Topografisk karta:     | 17H NV                                         |
| Ekonomisk karta:       | 17H 6a                                         |
| Naturvårdsförvaltare:  | Skogsvårdsstyrelsen i Väster-<br>norrlands län |
| Objekt nr:             | 2202043                                        |

Grund för beslutet

Urskogsartade skogar är en naturtyp som allt mer håller på att försvinna. Ur naturvårdssynpunkt är det angeläget att bevara urskogsartade områden som får utvecklas fritt. Reservatet utgörs av övre delarna av det 430 meter höga Storberget. Bergets sydsluttning består av en torr tallskog i 100-200 års åldern som är brandpräglad. Nordsluttningen är en frisk - våt granskog i 110-130 års åldern där bränder inte förekommit i lika hög grad. Frånsett bergets topplatå som har kalavverkats så har skogen bara påverkats av begränsad plockhuggning. I bergets nordostsluttning finns en av landets rikaste förekomster av laven långskägg (*Usnea longissima*).

1985-06-14

11.1211-1680-85  
81-07

Rek + mb

Reservatet representerar ett berg med två helt olika typer av skog på syd- respektive nordsluttningen. En torr brandpräglad tallskog i sydbranten och en fuktig granskog med lång skoglig kontinuitet i nordbranten.

Ändamålet med reservatet är att söka bevara det urskogsartade ekosystemet med sin rika förekomst av långskägg (Usnea longissima) och underlätta för allmänheten att besöka området.

---

Med stöd av naturvårdslagen (1969:822, i dess nuvarande lydelse) beslutar länsstyrelsen att del av fastigheterna Västansjö 2:3 och 1:3 skall utgöra naturreservat på grund av dess betydelse för kännedom om landets natur och dess märkliga beskaffenhet. Naturreservatet som omfattar 50 ha har markerats på till beslutet  
./. hörande karta.

#### Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8, 9 och 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande reservatet.

- A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
2. anordna upplag eller utföra utfyllning
3. dra fram permanent mark- eller luftledning
4. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning
5. utan länsstyrelsens tillstånd dika eller dämna
6. utan länsstyrelsens tillstånd avverka, röja eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet.
7. använda kemiska bekämpningsmedel
8. utan länsstyrelsens tillstånd markbereda eller plantera

Skogsskyddsbestämmelserna enligt 20 § skogsvårdslagen (1979:429) skall ej gälla inom reservatet.

1985-06-14

11.1211-1680-85  
81-07

Rek + mb

9. göra upp eld.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägaren och innehavare av särskild rätt till marken skall tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av till detta beslut fogade skötselplan.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. göra åverkan på mark och växtlighet t ex genom att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att gräva upp eller plocka örter, gräs, mossor och lavar

2. medvetet störa djurlivet

3. medföra ej kopplad hund

4. tälta eller göra upp eld

5. framföra motordrivet fordon

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

a. syfte med vård och förvaltning

Naturreservatet skall vårdas med asikt att låta vegetationen utvecklas helt fritt. Skogen skall därmed få utvecklas mot skog av urskogsliknande karaktär.

b. skötselplan

./. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården genom att fastställa bifogade skötselplan.

c. utmärkning

Naturreservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

d. naturvårdsförvaltare

Storbergets naturreservat skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län.

BESLUT

4

1985-06-14

11.1211-1680-85  
81-07

Rek + mb

e. samråd

Skogsvårdsstyrelsen skall samråda med markägaren om förvaltningen av reservatet.

f. skogsskydd

På grund av förbuden för markägaren att utan länsstyrelsens tillstånd utföra skogliga åtgärder, enligt punkt A 6 ovan, påtar sig länsstyrelsen ansvaret för eventuell insektsbekämpning inom reservatet vilken kan bedömas som nödvändig för att inte skada skog utanför detta.

Detta beslut kan överklagas hos jordbruksdepartementet inom tre veckor från det vederbörande har fått del av länsstyrelsens  
./. beslut, se bifogad upplysningsblankett.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Bertil Löfberg jämte ledamöterna Stig Årder, Kurt Jansson, Sture Jansson, Helge Johansson, Bengt Ljusberg, Ivar Nordlander, Lage Nyhlén, Harald Olsson, Martin Olsson, Stig Olsson, Tage Rödén och Bertil Rönnerberg samt suppleanterna Barbro Nilsson och Margit Wackling.

I beslutet deltog även t f länsråd Lars Jansson, biträdande överlantmätare Peter Näsholm, länsarkitekt Örjan Mohlund, länsassessor Bengt Olavi, länsantikvarie Bengt Häger och förste byråinspektör Per Simonsson, föredragande.

Bertil Löfberg

Per Simonsson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Upplysningsblankett

BESLUT

5

1985-06-14

11.1211-1680-85  
81-07

Rek + mb

Kopia till

Statens naturvårdsverk, Box 1302, 171 25 SOLNA 2 ex rek + mb

Statens planverk, Box 22027, 104 22 STOCKHOLM

Vägförvaltningen i Västernorrlands län, Box 186, 871 01 HÄRNÖSAND

Lantbruksnämnden, Box 1025, 871 01 HÄRNÖSAND

Fastighetsbildningsmyndigheten, Sundsvalls lantmäteridistrikt,

Trädgårdsgatan 5, 852 31 SUNDSVALL

Skogsvårdsstyrelsen, Box 3157, 881 03 SOLLEFTEÅ

Skogsvårdsstyrelsens distriktskontor, Indals distrikt,

Bergsgatan 58, 852 36 SUNDSVALL

Byggnadsnämnden i Sundsvalls kommun, 851 85 SUNDSVALL

Fritidsnämnden i Sundsvalls kommun, 851 85 SUNDSVALL

Sundsvalls polisdistrikt, Box 720, 851 21 SUNDSVALL

NE 2 ex

PS 4 ex

BN

JL

PE

LE

Bengt Häger

A horizontal scale bar with a vertical tick at the left end labeled '0' and a vertical tick at the right end labeled '500 m'. There are four intermediate vertical tick marks, dividing the bar into five equal segments.

Fastighetskartan, skala 1:10 000  
Tillhör länsstyrelsens beslut 11.1211- 1680-85

1985-06-14

Skötselplan för Storbergets naturreservatBESKRIVNING AV NATURFÖRHÅLLANDEN

Naturreservatet utgörs av övre delen av Storberget 430 m ö h vilken ligger 1 km norr om byn Västansjö. En stig går upp från byn till bergets topp. På toppen av berget står ett äldre brandbevakningstorn från vilket det är en hänförande utsikt åt alla vädersträck. Området finns beskrivet i inventeringen "Urskogar och naturskogar i Västernorrlands län". Följande beskrivning är hämtad från denna samt från ett fältbesök 1983.

Skoglig beskrivning

Storbergets syd- respektive nordsidor uppvisar vitt skilda skogstyper. Sydbranten domineras av tallskog i 100-200 års åldern. Denna är framför allt av torr- skarp ristyp. Dessa delar har utsatts för upprepade skogsbränder och det finns gott om tallöverståndare från äldre tallgenerationer. På några ställen går berget i dagen och det finns lodräta stup. Den branta sluttningen har gjort området otillgängligt och svåravverkat så därför är skogen relativt orörd trots närheten till bebyggelse.

Nord- och nordostsluttningen behärskas helt av granskog i 110-130 års åldern. Här dominerar friska - våta ristyper men även ekbräken - ris och ört - ristyper förekommer. Området har plockhuggits och det syns spår i form av avverkningssstubbar inom hela området.

Själva topplatån är hällmarksartad och i det närmaste helt trädlös sedan en avverkning för 30-40 år sedan.

Långskägg

Storberget är en gammal klassisk lokal för långskägg (*Usnea longissima*) och arten uppgavs härifrån redan 1927. Långskägg finns idag på ett 80-tal granar i nordostsluttningen ett par hundra meter nedanför toppen. Förekomsten av långskägg på Storberget är en av de rikaste i landet. I naturvårdsverkets rapport "Granskogar med långskägglav i Sverige" är Storberget klassad i högsta värdeklass, "mycket högt skyddsvärde".

Vetenskapliga undersökningar

Vetenskapliga studier har utförts på Storberget av institutionen för ekologisk botanik vid Umeå universitet. Dessa har bl a

1985-06-14

omfattat vegetationsanalyser och skogliga beståndsanalyser inom långskäggsförekomsten. Undersökningarna finns publicerade i ett flertal vetenskapliga uppsatser.

### Litteratur

Essen, P-A. och Ericson, L. 1982. Granskogar med långskägglav i Sverige SNV. PM. 1513.

Essen et. al. 1981. Occurence and ecology of *Usnea longissima* in central Sweden. *Lichenologist* 13:177-190.

Simonsson, P. 1979. Urskogar och naturskogar i Västernorrlands län. Länsstyrelsen i Västernorrlands län 1979:11.

Statens naturvårdsverk, 1982. Urskogar, Inventering av urskogsartade områden i Sverige. 3. Norra Sverige. SNV PM 1509. -

### PLANDEL

#### Mål för disposition och skötsel av mark

Ändamålet med reservatet är att söka bevara det urskogsartade skogsekosystemet med bl a den rika förekomsten av långskägg (*Usnea longissima*) och låta skogen utvecklas helt fritt. Inga skogliga åtgärder får därför vidtas. Skogsskyddsbestämmelserna enligt 20 § naturvårdslagen (1979:429) skall ej gälla inom reservatet. Marken får ej skadas genom grävning o dyl och eventuella motorfordon får ej framföras så att marken skadas. Då reservatets storlek är så ringa och delar av det är av brand-refugietyp skall alla former av bränder släckas.

#### Skogsskydd

Skogsskyddsbestämmelserna enligt 20 § skogsvårdslagen (1979:429) skall ej gälla inom reservatet. Om fara för insektsangrepp i större omfattning föreligger skall behov av åtgärder bedömas av länsstyrelsen efter samråd med skogsvårdsstyrelsen. Det åligger länsstyrelsen att vid befarad eller inträffad skadehändelse samråda med skogsvårdsstyrelsen om vilka åtgärder som skall vidtas i reservatet för att begränsa eventuell skada. Markägaren har att tåla de eventuella intrång som bekämpningsåtgärder kan innebära. Om eventuellt virke måste transporteras ut ur reservatet tillfaller detta markägaren. Förvaltaren får ersättning för normala avverkningskostnader.

#### Mål för friluftsutnyttjandet

Ändamålet med reservatet och skötseln är att underlätta för allmänheten att besöka området. Allmänheten skall bl a genom skyltar informeras om skogen och dess värden.



1985-06-14

Åtgärder

1. I Västansjö anordnas en mindre parkeringsplats med plats för 3-4 bilar
2. I anslutning till parkeringsplatsen sätts det upp en informationstavla samt vägvisare
3. Stig från parkeringsplatsen och upp till bergstoppen markeras. Denna bör följa den befintliga äldre stigen. En ny stigslinga anläggs i nordostslutningen och denna bör passera en långskäggförekoms
4. Nödvändiga reparationer genomförs på brandbevakningstornet vilket skall fungera som utsiktstorn
5. Reservatets gränser märks ut. Ringar runt träden samt reservatssymboler målas i vit färg.

Löpande tillsyn

Tillsyn bör ske en gång vart annat år eller då behov föreligger.

FinansieringsplanIgångsättningsåtgärder

|                               |                |
|-------------------------------|----------------|
| Parkeringsplats               | 3 000:-        |
| Gränsmarkering                | 4 000:-        |
| Skyltar och skyltställ        | 2 000:-        |
| Stigmarkering och stigröjning | 4 000:-        |
| Upprustning brandtorn         | <u>5 000:-</u> |
| Summa                         | 18 000:-       |

Årligt underhåll

Tillsyn 1/2 dgv

Samtliga kostnader bekostas av staten.